

God forklaring på vindmøller

Af Anton Gammelgaard
sekretær i bestyrelsen,
VidenOmVind,
Marselisborg Havevej 22,
8000 Aarhus C
ang@videnomvind.dk

ENIG: Vindmøller, der står stille i blæsevejr, bliver ofte brugt som argument for, at der er for mange vindmøller i Danmark eller, der ikke er brug for flere.

Senest skete det ifølge referatet i NORDJYSKE på borgermodet om de mæske kommende vindmøller i Als Fjord.

Men udtællingen er ikke korrekt. Og der er en god forklaring.

Prøv at holde øje med mægen fra byernes kraftvarmevarker.

Du vil hurtigt opdage, at der er lange perioder, hvor de er tøgfri, hvor de ikke er i brug.

Hvorfor nu det? Jo, det handler om, at kraftvarmevarkerne ligesom vindmøller naturligvis kun producere, når der brug for det.

Men er der så overkapacitet i vores el-system? Nej, men vi kræver, at der altid er strøm i stikkontakten uanset meget store udsving i vores forbrug fra time til time, fra dag til dag og fra årstid til årstid.

Årsagen til, at vindmøller kan stå stille i blæsevejr er, at hovedparten af vores elproduktionen i lange perioder stort set kommer fra vindmøller.

I disse perioder er vindmøllerne udover en grøn elproduktion også med til at sikre, at elforbruget og elproduktionen altid er lige store og i balance.

Når en vindmølle står stille i blæsevejr, så skyldes det sandsynligvis, at der i tidspunktet er en udfordring med en ubalance mellem elforbruget og elproduktionen.

Vindmøllen har med sit stop bidraget til at skabe balance i el-systemet og det er nødvendigt af hensyn til forsørgingssikkerheden i det regionale el-system, som vi er en del af.

Dette må ikke forveksles med, at der er for mange vindmøller i Danmark, eller ikke er brug for flere. I langt de fleste af årets andre timer er der brug for al den vindenergi, vi kan producere og

» Hovedparten af vores el-produkter kommer i lange perioder stort set kun fra vindmøller.

mere til.

Set i lyset af, at vindmøller står for en meget stor del af vores elproduktion i Danmark, er det helt naturligt, at vindmøller står stille engang imellem. Til gengæld kan vi glæde os over, at vores forbrug af fossile brændsler bliver mindre og mindre i takt med, at vindenergien tager over.

Et grundlæggende forhold som har stor betydning for sagen er, at det danske el-system er tæt forbundet med elnettet i vores nabolande.

Det sker i et sammenhængende europæisk elnet, hvor ambitionen er, at energien skal kunne flyde frit mellem landene. Det betyder, at hvis der pga. kraftig blæst er for meget strøm på f.eks. det tyske el-marked, så kan det danske kontrolcenter for el blive bedt om i en periode at reducere eksporten af dansk strøm til Tyskland.

Konsekvensen er som oftest, at x-antallet vindmøller i Danmark bliver standset. Nogle gange sker standsningen automatisk fordi vindmøllejerne finder markedsprisen for strøm i Nordeuropa for lavt til, at det kan betale sig at lade møllerne køre.

Andre gange - typisk når elprisen i Tyskland er en del højere end i Danmark - betaler tyskerne danske vindmøllejerne for at stoppe deres produktion af strøm. På den måde affjælpes netproblemerne i Tyskland ved, at den danske eksport sænkes.

I situationer med lidt vind i Danmark, kan vi nyde godt

af det europeiske elnet ved at importere strøm fra vores nabolande.

Nedregulering er den faglige betegnelse på en vindmølle, som standses. I 2019 blev 2,6 pct. af de danske vindmøllers elproduktion nedreguleret. På sigt vil antallet af timer, hvor vindmøllerne står stille blive begrænset, selvom det stadig vil forekomme. Det vil ske i takt med, at vi får indrettet vores energisystem på mere og mere vedvarende energi. Bl.a. ved, at vi bruger el til flere og flere ting. Vi skal nemlig bruge vindenergien, når den er til rådighed - i modsetning til energien fra de fossile brændsler, hvor det handler om at bruge energien, når der er brug for den.

For at fremme brugen af el - og dermed vindenergi - har regering og folketings vedtaget at minimere elafgiften og støtte udskiftning af olie- og gasfyrt til fordel for el-varmeumper.

Dette gælder også i forhold til fjernvarmevarkerne, hvor brug af store varmeumper vil give mulighed for at lage enorme mængder vindenergi i varmt vand - især når der er overskud af vindenergi, f.eks. når det blæser meget eller om natten.

Derudover vil de øgede mængder af vindenergi i stigende omfang blive brugt til produktion af brint og grunde brændstoffer til biler, tog, skibe og fly. I Danmark har vi besluttet at gøre os uafhængig af fossile brændsler i el- og varmesektoren inden 2030 og for transportsektoren inden 2050.

Omsættelsen af vores energisystem er således en stor og omfattende øvelse, som knæver til- og tåkmeldighed.